

VOORWOORD

Als één van de huidige kerststalbouwers, in de kerk van Sint-Martensvoeren, werd ik in de kerstperiode van 2015 in de kerk aangesproken door een bezoeker uit Leuven.

Deze persoon vroeg mij of ik iets afwist over dit tafereel. Hij vond het héél mooi maar niet reëel. Hij zei: 'Toen dit tafereel zich zou afgespeeld hebben, waren er geen treinen'. Ik heb hem dan uitgelegd dat wij Kerstmis willen voorstellen in Sint-Martensvoeren, met aandacht voor typische kenmerken van ons dorp, met eigen fauna en flora.

Hij herhaalde nogmaals dat hij het kersttafereel héél mooi vond, maar dat we meer informatie van dit gebeuren dienden kenbaar te maken aan de bezoekers van de kerk.

Daar ik dit een positieve opmerking vond, ben ik begonnen met het inwinnen van informatie over het begin van de kerststal in Sint-Martensvoeren en de evolutie ervan tot op heden.

Met de komst van pastoor Colement in 1990 werd er nagedacht over een nieuwe kerststal in onze kerk. Oorspronkelijk werd hij rechts in de kerk op het Sint-Jozefaltaar gebouwd.

De beelden (ledenpoppen met beweeglijke ledematen) werden door Jacques Lemmens (juist met pensioen) in elkaar geknutseld. De klederen werden door zijn echtgenote Josée Nyssen en dochters met engelengeduld genaaid. Een prachtig wassen kindje Jezus was een geschenk van nichtje nonneke. Het werd vervaardigd door de Zusters van de Carmel uit Argenteuil.

Mijnheer pastoor dacht aan een schilderij met een of ander mooi plekje van Sint-Martensvoeren als achtergrond. Zou een levend tafereel niet echter zijn? De eerste zondag van de Advent begon de opbouw. Er kwamen helpers bij. Marcel Loop als eerste, dan Jof Dodemont en Martin Bosch. Onvermoeid en onversaagd werd getimmerd, geplant en gebouwd.

KERSTMIS IN ST. MARTENSVOEREN

Sedert heel lang geleden werd in onze parochiekerk Kerstmis gevierd met een kerststal. In ieder geval uit de tijd van pastoor Voss (1887) en Ceunen (1909). Tijdens het verblijf van pastoor Veltmans (1920) in Sint-Martensvoeren, bouwde koster Harry Beckers jaarlijks een eenvoudig houten stalletje. Dit gebeurde achter in de kerk waar nu het doopvont staat. Na de dood van Harry Beckers nam het pasgehuwde echtpaar Jacques Lemmens en Josée Nyssen de taak voor het bouwen van de kerststal over. Datzelfde jaar kwam pastoor van Herck (1948) met het gedachte de kerststal vooraan rechts in het koor te plaatsen.

Het resultaat bracht vernieuwing en bijna jaarlijks verhuisde het kerstgebeuren naar een nieuwe plaats met een andere architectuur. Nu eens een bouwvallige schuur waar de wind vrij spel had door spleten en kieren, dan een ruwe blokhut die meer beschutting bood tijdens de gure winternacht en op een volgend jaar ene rotsholte vervaardigd uit boomwortels in grillige vormen op elkaar geplaatst. Deken Hendriks (1959) schonk een nieuwe mooie beeldenreeks, die jarenlang zou gebruikt worden afwisselend met de oude.

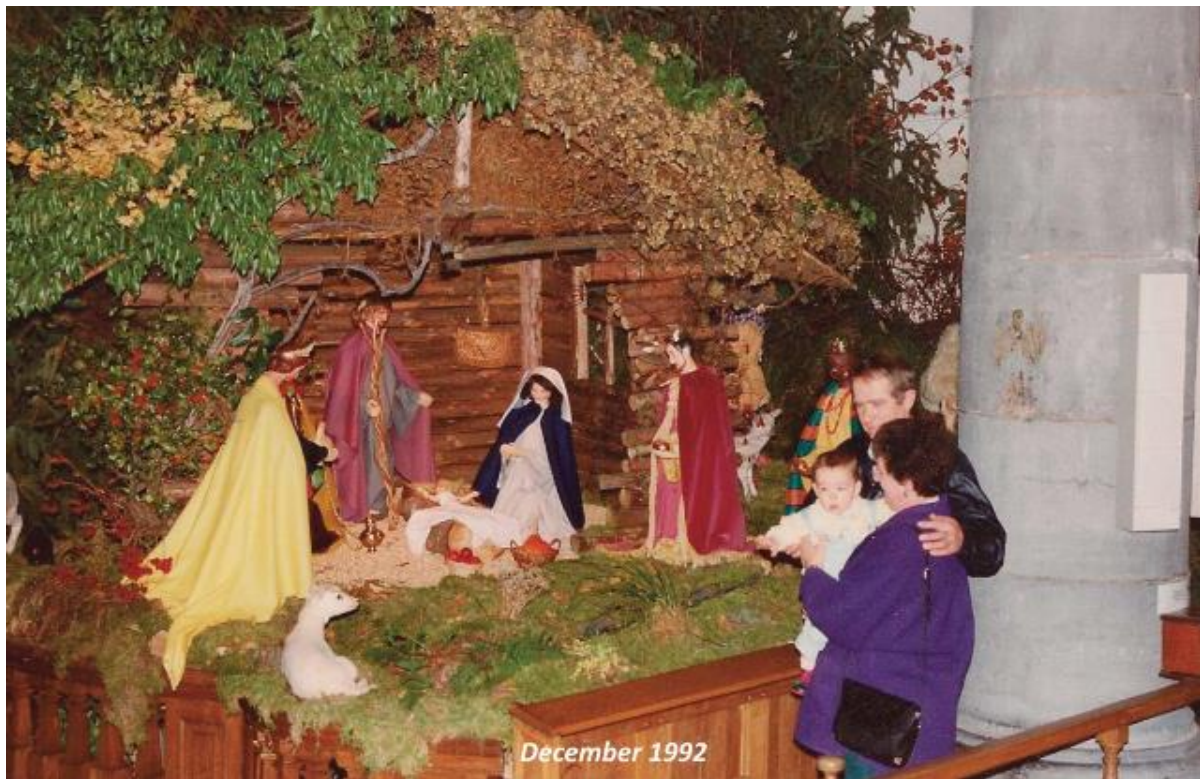
Jacques en Josée zochten, planden en werkten samen om 40 jaar lang iets nieuws te brengen met Kerstmis. Hetzij maretak, hetzij hulst met rode bolletjes, rozenbottels werden gezocht voor afwerking en versiering. Zwammen werden gedroogd. Een pittig vogelke bouwde een nestje vlak bij het Goddelijk kindje, een egelke stak z'n spits neusje nieuwsgierig de lucht in om te zien wat allemaal gebeurde in het stalleke. De dekens Fryns (1979), Straetemans (1982) en Vanormelingen (1984) lieten de traditie voortgaan, elk initiatief steunend en aanmoedigend.

Met de komst van pastoor Colement in 1990 werd er nagedacht over een nieuwe kerststal in onze kerk. Oorspronkelijk werd hij rechts in de kerk op het Sint-Jozefaltaar gebouwd. De beelden (ledenpoppen met beweeglijke ledematen) werden door Jaak Lemmens (juist met pensioen) in elkaar geknutseld. De klederen werden door zijn echtgenote Josée Nyssen en dochters met engelengeduld

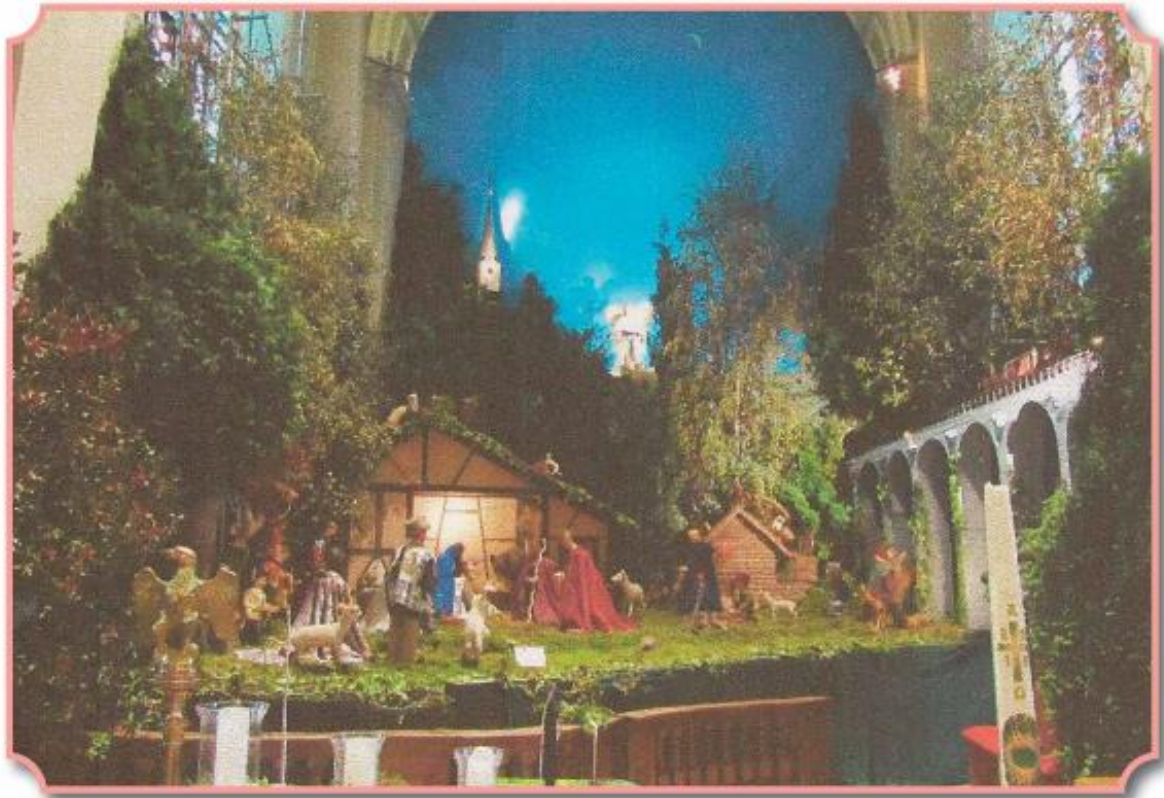
genaaid. Een prachtig wassen kindje Jezus was een geschenk van nichtje nonneke. Het werd vervaardigd door de Zusters van de Carmel uit Argenteuil.

Mijnheer pastoor dacht aan een schilderij met één of ander mooi plekje van Sint-Martensvoeren als achtergrond. Zou een levend tafereel niet echter zijn? De eerste zondag van de Advent begon de opbouw. Er kwamen helpers bij. Marcel Loop als eerste, dan Jof Dodemont en Martin Bosch. Onvermoeid en onversaagd werd getimmerd, geplant en gebouwd.

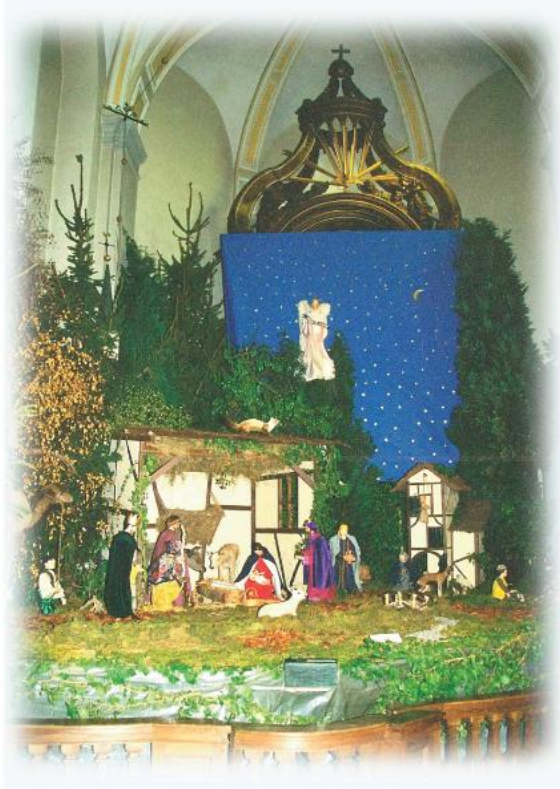
Al snel bleek de ruimte aan het Sint-Jozefaltaar te klein om het hele decor te huisvesten. Met toestemming van pastoor Colemont mocht op het koor zelf gebouwd worden. De spoorwegbrug hoorde erbij met een heuse stoomlocomotief met brandend koolvuur en een zwarte machinist die lachend naar het kindje wuifde vanuit de hoogte.

Op het groene mostapijt warmden de herders zich bij het gloeiend kampvuur terwijl de schaapjes rustig stonden te grazen. Een nachtvogel tuurde onbeweeglijk vanuit een hoge dennentop. Een vos gluurde vanuit een verborgen hoekje naar een malse prooi. Alles sliep.....eenzaam waakten de herders gehuld in schamele kleding. Maria en Jozef vonden een onderdak. Beiden waren gehuld in een warme kapmantel die hen beschutte tijdens de lange reis. Een speels eekhoortje keek naar het tafereel in de nu hel verlichte stal. De Messias was immers geboren. Een engel kondigde het aan boven de stoomlocomotief.

December 1995

Er werd een molen gebouwd. Zelfs de zakjes meel waren te zien langs de openstaande deur. Heel kunstzinnig bouwde Marcel Loop een molenrad dat volgende Kerstmis draaide op het water van de 'Veurs'. Tevens piepte de kerktoeren tussen de berken en de dennenbomen. Het geheel werd omkaderd door een blauwe hemel waar in een engel verschijnt met de tekst '**vrede op aarde**'.

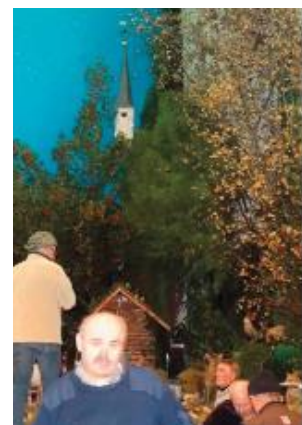

Elk jaar kwamen er dieren bij. Telkens werden er wijzigingen en verbeteringen aangebracht aan het decor. Het podium werd alsmaar groter en groter. De laatste jaren wordt er ook veel aandacht geschonken aan 'de das', het handelsmerk van de Voerstreek. In 2014 werd dan beslist dat het podium niet meer uitgebreid kan worden. Sedert 2015 hebben wij ook een shetland pony, die eigendom was van één van de bouwers en wegens ziekte hebben ze hem moeten laten inslapen.

De groep vrijwillige kerststalbouwer evolueerde in de loop der jaren van:

Jacques Lemmens
Marcel Loop
Jof Dodemont
Martin Bosch
Hubert Conraads
Henri Beckers
Henri Claessens
Jef Demollin
Lou Lemmens
Justin Lorquet
Pierre wouters
Joseph Flamand

Alle dieren zijn vakkundig opgezette dieren die ofwel doodgeboren of verongelukt zijn. Van begin oktober wordt het weer zorgvuldig in de gaten gehouden door de bouwers. Ze moeten zo lang mogelijk wachten tot de berkenbladeren beginnen te kleuren, maar niet te lang want als het vriest

vallen de bladeren af. Op het geschikte moment worden de bomen dan gekapt en tot eind november in een schuur te drogen gelegd. De week voor de eerste zondag van de advent wordt met de opbouw gestart. De dorpsbewoners bieden dennen aan die toch gekapt moeten worden en zo dan ene mooie bestemming krijgen in de kerstperiode.

De kerststal blijft staan tot en met Lichtmis (2 februari).

